

no s'ha construït i no la meravellosa autopista o el tren d'alta velocitat que es va inaugurar ahir, resulta que la memòria col·lectiva i la individual no posa en sac foradat els èxits obtinguts –i a la llum dels quals va reiterar el vot durant deu anys– ni tampoc els abusos, la cobdícia i la falta freqüent d'exemplaritat d'un partit que fa

temps que va deixar mustigar-se les eufòries inicials. Mentre va bufar la bonança del benestar, fins i tot per a viure per damunt de les nostres possibilitats, el votant ha estat tolerant i fins i tot magnànim. A penes li va afectar la corrupció o aquesta ridícula ficció que ens ha volgut convertir en potència europea. Però en

temps de vaques magres, per a les quals el PSOE no està entrenat, era inevitable que eixiren a relluir els greuges i la desconfiança. Aquest partit del Govern no és ni de bon tros el que era. Va creure que estava instal·lat en una primavera perenne, i li ha arribat la tardor, i el seu hivern.

J. J. Pérez Benlloch

Portem-hi els amics

La convocatòria dels Octubre s'ha convertit en cita obligada per la senzilla raó que tots els convocats s'hi senten bé.

Cal anar a València durant els Octubre. És aquesta una recomanació entranyable, entusiasta, contagiosa, que hem fet i farem en un futur a tots aquells amics nostres que a Catalunya, a Euskadi, a Madrid, on sigui, s'interessin per la cultura, per la política, pel diàleg. Els Octubre aconseguixen allò que tants perseguim des de fa tant de temps, mostrar de manera brillant, organitzada i normal el pols actual d'una cultura. Sense cap exclusió, sense didactismes, a la recerca de l'autoconeixement i també –i en record del premi d'assaig de l'any passat– del rostre de l'altre.

La convocatòria dels Octubre s'ha convertit en cita obligada per la senzilla raó que tots els convocats s'hi senten bé. Hi ha un aspecte de comunicació regeneradora en aquesta cita valenciana que fa que tothom doni molt a gust el millor d'ell mateix. Això pot explicar que Jordi Savall estreni per a aquesta ocasió un motet escrit per a la cort del papa Borja o que Vázquez Montalbán declami una de les millors conferències que li hem sentit en els últims anys. I això és extensible a la llarga llista d'assistents a les diverses taules de debats i conferències. A València no hi ha desercions: tothom sap que assistir-hi convé, perquè en surts humanament, intel·lectualment, reforçat.

És per això que l'espectacle és recomanable per a tots aquells que no són assidus a les convocatòries pancatalanistes. Els Octubre són una operació integradora, oposen a totes les remors de capsigranyament una sana vitalitat. Qui no es rendeix davant d'unes jornades lul·lianes, com les

Lluís Llach. El músic hi va presentar el seu darrer disc.

que aquesta edició han convocat? On es pot veure junts el pare Batllori i Santiago Calatrava? On es pot aconseguir, com va fer Eliseu Climent l'any passat, posar junts els tres directors generals de les tres televisions, espanyola, valenciana i catalana? Els Octubre han trencat la barrera del conformisme i han entrat en la juxtaposició atrevida. I aquest és un signe de radical modernitat.

La literatura, que era l'origen causal de la convocatòria, en surt reforçada perquè ha perdut el seu protagonisme absolut. La publicació de la transcendental obra de Miquel Batllori (quina entrevista, Barnils, fantàstica!) sobre Ramon Llull, del text de Gimferrer, de l'obra teatral rodolediana, de l'obra filosòfica de Levinas, conviuen sense jerarquia petulant amb els concerts de músiques i cants diversos, amb els debats i les conferències. Concerts que, anatem-ho, respiren qualitat,

originalitat i novetat. Inoblidable el d'Ovidi Montllor recitant Joan Fuster i el de Lluís Llach ajudat esconogràficament per un paladí de la modernitat com Manuel Huerga. És aquest un exemple dels encreuaments que han de donar projecció de futur a la nostra cultura.

Més lentament, però ja amb presència real, els Octubre comencen a tenir en compte la imaginació dels creadors publicitaris. "Tres dones a Vicent Andrés Estellés" és un eslògan que faria vendre, per ell sol, l'assistència al sopar d'homenatge d'enguany. I més encara si les tres dones formen aquest triangle ideal de Carme Alborch, Núria Espert i Maria del Mar Bonet. De segur que el poeta, i no solament ell, les consideraria les companyes ideals per un Olimp merescut.

Els Octubre acaben deixant un regust de satisfacció compartida, d'enyor per les edicions de futur. Són el millor exemple que tenim al país d'allò que a Europa en diuen la sinergia. Un espai físic, simbòlic, mental, que uneix esforços individuals per generar un moviment intangible però real, que provoca per ell mateix un encadenament de realitzacions que no moren, sinó que reneixen. Un lloc on tot s'hi pot sumar per les properes edicions: més diversitat de procedència, més encreuaments estilístics, el mateix calor personal, el mateix rigor intel·lectual.

Tenim els Octubre. No els deixem perdre. Portem-hi els amics. I deixem que les tertúlies radiofòniques continuïn amb la seva cantarella. El que som i el que volem és aquí, a València.

Jordi Balló